

Pajor András

Barlang, jászol, szelíd parázs

Pásztorjátékok a mai embereknek

Mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyar nyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Pajor András
Barlang, jászol, szelíd parázs
Pásztorjátékok a mai embereknek

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv 1999 jelent meg a Korda Kiadó gondozásában az ISBN 963 9097 67 5 azonosítóval. Az elektronikus kiadás a szerző engedélyével készült. A könyvet lekipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más szerzői jog a szerzőé.

Tartalomjegyzék

Impresszum.....	2
Tartalomjegyzék	3
Bevezetés.....	4
Mikulás-este – családi körben	5
Karácsony misztériuma a nép hitében.....	7
Fenyőfa-játék kicsinyeknek.....	8
Kis betlehemes játék	11
Az Örömhír páztorjátéka.....	15
Karácsonyi üdvözlőlap	23
A reménység páztorjátéka.....	31
A vigasztalás páztorjátéka.....	38
Templomi betlehemes játék nagyobbaknak	45
Vándor betlehemes.....	52
Családi szenteste a karácsonyfánál	54
Karácsonyi töredék	55

Bevezetés

Üdvözlöt sorstársaimnak, a paptestvéreknek, hitoktató munkatársaknak, hogy stílusos legyek: Békesség a földön mindazoknak a jó szándékú embereknek, akik velem együtt november elejétől a fejüket fogják a miatt a néhány perc miatt, ami szent karácsony estéjén az ünnep nélkülözhetetlen hangulatát jeleníti meg a gyermekek, fiatalok pásztorjátékával. Amit itt most közreadok, nem éppen irodalmi remekművek sorozata. Az eddigi munkáim után többen kissé furcsállhatják a színvonalat, mégis sokan kértek, hogy tegyem közkinccsé saját írású pásztorjátékomat, mert nagy segítséget jelenthet a munkában legfeszítettebb időszakokban egy-egy kész forgatókönyv. Értéküket tehát nem az epikus tökéletesség, hanem a kipróbáltság jelenti. Ezek már mind-mind igen nagy sikerrel lejátszott pásztorjátékok, amelyeket főként a rendelkezésre álló szereplők száma és egyéniségük színvilága szerint írtam. A legunalmasabbakban is mindig megjelent a gyerekek szellemessége, játékkedve.

Mifelénk minden Szentestén először délután játsszuk el a pástorok Jézus-keresését, ennek az útnak veszélyeit, kísértéseit. Ez a kisebb gyerekek számára történik, akik ilyenkor templomi megjelenésükkel egy kis készületet engednek a szüleiknek otthon; az éjféli szentmisére úgysem tudnának még eljönni.

Ne becsljük alá azt a hangulatkeresést, amit ilyenkor még a nem hívó családok is fontosnak tartanak a gyerekek számára, hiszen ezen keresztül nagyon sok indítás adható a lelküknek. Sőt mifelénk évek óta minden házba eljutó szórólap is hirdeti a karácsonyi programot, így a pásztorjátékot is, nagy illúziók nélkül, mindössze annak reményében, hogy valamilyen nyomot hagyunk az emberek és az emberpalánták lelkében. A második pásztorjáték az éjféli mise előtt jeleníti meg szemléletesen a megtestesülés misztériumát, lehetőleg korunk, emberi problémáink beleszövésével. Mindkét esetben érdemes néhány szó bevezetőt mondania a lelkipásztoroknak, amikor a gyülekező közösség köze mehet, barátságosan megszólíthatja őket és némi előzetes magyarázatot adhat a játékhoz, mintegy ráhangolva arra az összegyűlteket.

A benne szereplő ifjúság sikerélménye pedig páratlan pedagógiai eszköz. A sorok közt jó néhány hittani megfogalmazás bújjik meg, a rímbe szedett szövegek pedig egy-egy csoporton belül gyakran válnak szállóigévé: olykor még a nyári táborokban is előkerül egy-egy sor valamilyen humoros alkalmazásban.

E szavakkal átadom tehát ezeket az összegyűjtött kincseimet. Kérem eddigi hűséges olvasóimat, most se nehezteljenek meg egy egyszerű falusi plébános lelkipásztori, pedagógiai stílusa miatt.

Mikulás-este – családi körben

*Keresztvetés, bevezető ének
(A „Futva jöttem elibéd” dallamára)*

Téli estén hópehely száll az ablakunkra,
Miklós püspök közeleg – idén újra.
Szeretettel osztja szét sok kincset:
Áldást békét, ajándékot – Jézusért.

Tanuljatok szeretni – erre adok példát,
Én is Jézustól kaptam ajándékát.
Ő költözött szívembe, bennem él.
Felkarolni árvát, szegényt: kincset ér.

És albumunk megtelik jóság sok jelével:
Ajándékok, csomagok bőségével,
Szent Miklósunk mosolyog: légy hát jó,
Tovább röpül és nyomában száll a hó.

Édesapa: Ki tudná nekem elmondani, hogy ki volt Szent Miklós?

A gyerekek összeszedik az ismert legendákat, az édesapa pedig kiegészíti:

Egy kisázsiai város, Mira püspöke volt a negyedik században. A legenda szerint már háromnapos korában fel tudott állni. Szüleit pestis járványban elveszítette, vagyonát pedig szétosztotta a szegények között. Egy édesapa nem tudta férjhez adni három lányát, mert olyan szegények voltak. Ekkor Miklós három aranygolyót rejtett az ablakukba. Püspökként szegény gyerekek családjait segítette ajándékaival titokban, akiket ezzel az éhhaláltól mentett meg. Galériusz római császár idejében sokat szenvedett a keresztényüldözések miatt, később részt vett a niceai zsinaton, ahol arcul ütötte az eretnek, – Krisztus istenséget tagadó – Áriuszt, ezzel jelezve kitartását az igaz hit mellett. Egy alkalommal az ördög koldusnak öltözött és megfojtott egy fiút. Miklós azonban visszaadta az életét. Sírjánál is sok csodás gyógyulás történt.

Édesanya: Gyerekek, egy kedves szentet ünneplünk, akkor imádsággal is kérjük az ő közbenjárását:

Szent Miklós püspök, hitünk hősies megvallója, a gyerekek és a szegények barátja!
Köszönjük, hogy ajándékozó jósággal és elsősorban jó példával ebben az évben is eljöttél közénk. Kérünk, ajándékozd meg családjunkat békességgel és jóakarattal egymás és mindenki iránt. Segíts minket, hogy látva a te jóságodat, még lelkesebben követhessük Jézust, aki Isten legnagyobb ajándéka számunkra. Támogass közbenjárásoddal, hogy az idejüNK adventet is úgy éljük végig, hogy karácsony öröme még tisztább és teljesebb lehessen bennünk. Ámen

Befejező ének:

Miklós püspök egykor régen
segített a szegény népen.
Őt dicsérte koldus, árva,
emlékezzünk jóságára.

Ajándékos, kedves szentünk
példaképpen járt előttünk.
Emlékére adnak nékem,
sok jót, amit kíván szívem.

Ezután következik az ajándékok hagyományos átadása.

Karácsony misztériuma a nép hitében

Az egyik vidéki kolléga meséli:

– Képzeld, nálunk az eddig fenyőfa-megszállott igazgatónő idén pásztorjátékot tanít be a gyerekeknek.

– Ó, hiszen ez csodálatos – válaszolom lelkesedve.

– Na, azért ennyire ne ragadd el magad – feleli ő –, mert több benne a kolbász meg a hurka, mint az angyal.

Bizony, sokszor nem nagyon értjük az úgynevezett „vastag karácsonyokat”, amikor a jólét, az eszem-iszom határozza meg az ünnep súlyát, nem is beszélve az ajándékokban való tobzódásról. Ugyanakkor figyelembe kell vennünk, hogy karácsony alapvetően szentív jellegű ünnep, az érzékek igen nagy szerepet kapnak és megszentelődnek benne. Hiszen a kinyilatkoztatás kezdete óta láthatatlan Isten most, megtestesülésében láthatóvá válik, mintegy lefordítja a mi emberi nyelvünkre, stílusunkra önmagát. Érzékelhetővé válnak az angyalok is, nemcsak a valamilyen formában látható megjelenésükkel, hanem az evangéliumok egyértelmű közlésével is, mely szerint a jászol felett angyalének volt hallható. Fontos átélnünk a Kisdéd első érzékeléseit is, néha költői képekben, a szalma szúrásait, a tél hidegségét, az istálló huzatát, az anyatej első cseppjeinek ízét, az állati lehelet páráját stb. Az Ő kezdeti megpróbáltatásaiban pedig a sajátjainkat: a pásztorok vándorlásának fáradságát, fagyosságát, amelyek alkalmasak a remény és a felismerés kioltására.

A megtestesülés zord körülményeinek szemlélése mégsem hasonlítható a nagyheti szenvedés átéléséhez. Hiszen itt minden kivetettség ellenére egészen közletről érződik Isten lehajló szeretetének melegsége, amely a felfoghatatlanságig súlyos teológiai tartalom megközelítéséhez segít el bennünket sajátos hangulatával.

„S az Ige testté lett, és közöttünk élt. Láttuk dicsőségét, az Atya Egyszülöttének dicsőségét, akit kegyelem és igazság tölt be... Mindannyian az ő teljességéből részesültünk, kegyelmet kegyelemre halmozva” (Jn 1,14.16.).

A betlehemi Kisdéd a karácsony evangéliumának tanúsága szerint magába foglalja mindazt az emberi tökéletességet, amely a történelem során bármikor, bármelyikünkben megjelent. Létezik tehát mégis emberi tökéletesség, mégpedig külön-külön valamennyiünk számára, ennek pedig egyetlen szempontja és elérési módja van: mind közelebb kerülni Krisztushoz, mind hasonlóbbá válni Őhöz, mindjobban felfedezve benne saját személyes tökéletességünket, melyet Ő végtelen emberi gazdagságában magában hordoz. Ugyanakkor mindazt, ami a világban legmélyebb igényeink szerinti emberi megnyilvánulás volt: művészi alkotások, tudományos vagy társadalmi munka az irgalmasság jegyében, megható, nemes gesztusok, melyek az emberi összetartást szolgálták: most, e barlangban világra jött kisgyermekben mind-mind egyesültek.

Nem legmélyebb álmaink kivetítődése karácsony éjszakájának ünnepe, hanem az az Örömhír, hogy legmélyebb vágyaink reális emberi igények, sőt már teljesültek is megszemélyesülve; világra jött az Emberfia, aki mindezeket mindannyiunkban képes betölteni.

Fenyőfa-játék kicsinyeknek

Eredetileg egy vidéki kultúrház színpadjára készült a sokféle gyermekműsor egyik betétjeként. Célja, hogy feloldja a fenyőfa-ünnepségek pogány szellemét, ezért megszólaltatja a szomorú fenyőfákat, „akik” örömeiket akkor találják meg, amikor karácsony jó hírét a lakásokba vihetik a gyerekeknek. Jelmezük – mivel kicsinyekről van szó – elöl is, hátul is egy-egy fenyőfa mintára kivágott zöld dekorációs karton. A játék kezdetén a szomorú, hófödte fenyő látszik rajtuk, majd amint ének közben az angyal egy varázspálcaszerű csillag-végződésű bottal megérinti őket, hirtelen megfordítják magukon a jelmezt és egy-egy gazdagon feldíszített fenyőfa kerül előre. A zöld karton jelmez alatt sötét, lehetőleg barna nadrág és pulóver legyen.

Zene magnóról

Samu fenyő:

Örökzöld a nevünk, most mégis didergünk,
Hisz ágaink a hótól fehérek.

Berci fenyő:

Szomorú az élet az árva fenyőknek,
Egyik évszak sem jó, nyáron nap, télen hó.

Panni fenyő:

Nyár olvasztja gyantánk, ősszel a szél tépáz,
Télen fagy ritkít meg, tavasz? Jégeső ver.

Samu fenyő:

Amikor meg lenne néhány nyugodt napunk,
Enyhe nap, hús szellő, akkor sem vigadunk.

Berci:

Nem is, mert ilyenkor jönnek a favágók,
Füttyszavuk hallatszik messze a határból.

Panni fenyő:

És aztán a fejszék a lábunkhoz érnek,
Recsegnek, csikorgnak törzsünkön az élek.

Együtt:

Jaj, de szomorú is ám a fenyő-élet.
(*Nagyot sóhajtanak*)

Zene magnóról, angyal ugrál, táncol köztük. Amerre az angyal táncol, arra hajladoznak a fenyők, és nagyon bámulják őt.

Samu:

Hát ez meg kicsoda?

Berci:

Lám, miféle szerzet?

Panni:

Vigyázzatok, ez egy favágó álruhában!

Angyal:

Szomorú fenyőfák, Samu, Berci, Panni,
Nem favágó vagyok, jó hírt jöttem hozni.
Hallottam az imént, sírós kesergétek,
így elhatároztam, vigaszt hozok nektek!

Samu:

Nekünk vigaszt hozni igen reménytelen.

Berci:

Esetleg ha máris túljutnánk a télen?

Panni:

Azért meghallgatunk, szólj hozzánk, idegen.

Angyal:

Isten angyalai közül vagyok egyik.
Kis Jézus ma éjjel köztünk megszületik.
Örül ám a világ, kicsi és nagy máma,
Sok szegény gyereknek nincs karácsonyfája.

Berci:

Hát mi hogy segítsünk itt, az erdő mélyén?
Hőfödte ágakkal szent karácsony éjén?

Angyal:

Vidámak lennétek, bizony elvinnélek,
én magam hozzájuk, teljesüljön vágyuk.

Panni:

Kis Jézusnak lennénk örömhírmondói?
Jó meleg szobában ajándék-hozói?

Samu:

Örömtüzet gyűjtnánk kisgyermek-szívekben?
De hogy is tehetnénk, hiszen díszünk nincsen!

Angyal:

Azt bízzátok énrám, hisz varázscsillagom
Itt van a kezemben, s díszít, ha akarom.
Jöttök-e hát velem szegény családokhoz,
Szép karácsonyfának, szeretet-lángokhoz?

Együtt:

Megyünk, megyünk, megyünk!!!

Zene, s közben az angyal táncolva feldíszíti a fákat.

Panni:

De gyönyörű lettem, csupa dísz az ágam!

Berci:

Mosolyog-e zöld szín, mi búsuit csak rajtam.

Samu:

Ilyen szépnek magam még nem is álmodtam!

Együtt:

Most lettünk igazán mi csak örökzöldek,
mert az örök Királyt ünnepehetjük meg.
Jézus örömhírét visszük szegényeknek,
örök élményt nyújtva sok kicsiny gyermeknek.

Újra, zene, az anyák együtt táncolnak az angyallal.

Kis betlehemes játék

Ez a kis páztorjáték önmagában nagyon szerény a szentestére. Be lehet azonban iktatni kisebb gyerekekkel – hiszen a szöveg játékosága nekik jobban áll – úgy eljátszatni, hogy egy nagyobbak által előadott irodalmi összeállítás vagy éppen szentírási szakaszok felolvasása szolgáljon keretként.

Dicsértessék Jézus magasságos mennyben,
e nap alászállott nekünk Betlehemben.
Ezt jöttünk most össze mind megünnepelni,
angyalokkal együtt néki énekelni.
Ki szerény jászolban, egyszerű pólyában,
fekszik állatok közt, nyirkos istállóban.

Kispásztor:

Mit beszél ez össze? Ivott, vagy megszedült?
Még hogy a nagy Isten közibénk betérült?
Hiszen tudjuk: Isten fönn, a mennyben lakik,
még hogy itt, a földön látnák őt valakik!

Csillag:

Nyisd ki jobban szemed, utána rikácsolj!
Szerinted kit rejt a betlehemi jászol?

(Függöny föl, a másik két páztor alszik.)

Kispásztor:

Ébresztő, lajhárok, egy csillag itt fénylik,
Na és miket beszél! Meghallgatni illik!
Azt mondja, hogy Jézus leszállt Betlehembe
Gyermekként, hogy minket a mennybe vigyen be.

Öreg páztor:

Mit hallok, mit hallok, mégis igaz lenne,
miről a próféták szóltak jövendölve,
Eljött a Megváltó mennynek trónusáról,
azért, hogy e földön trónja legyen jászol?

Részezes páztor:

Talán sokat ittam, nem ritka ez nálam,
hihetetlen, miket hallok mostanában.
Emberek közt élne a mennyei Isten?
Vagy csak a fülem cseng, és csak annak hittem.

Csillag:

Térj észre, te, álmos, bóbiskoló pásztor,
Hogy megérts, hát igyál kevesebbet máskor!
Amit meg itt hallasz, nem a füled csengi,
Nem hiszi ezt könnyen első szóra senki.
Induljatok Betlehembe!

Ének: Pásztorok, pásztorok, örvendezve...

Mária:

Látod, kicsi Jézus, gyöngye karjaimban,
otthonodra leltél, rongyos istállóban.
Óh, de mit nem hallok, csillagok zenéjét,
vagy tán a mennyei angyalok énekét?

Angyalok: (*A „Mennyből az angyal” dallamára*)

Ó, hova szálltunk, ó, mi ez itt, egy
istálló, istálló,
Bent melegség van, odakint zordan
hull a hó, hull a hó.
Itt szállt meg Jézus, mert nem volt hely a
szívekben, szívekben,
Szűzanya karján ring a Megváltó
szívesen, szívesen.

Szűz Mária:

Aludj el, Kisdéd, Jézuska minket
megáldjál, megáldjál,
Rút bűneinktől és a pokoltól
megváltsál, megváltsál.

Angyalok:

Pásztorok jönnek a pusztaságból
imádni, imádni,
Csillag nyomában, ránk fognak ők is
találni, találni.

Kispásztorok:

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Öreg pásztor:

Hej, de kitanultad máris az illetet,
Én csak úgy köszönök: békesség veletek!

Részes pásztor:

(csuklik, illeg-billeg)
Én meg annyit mondok, egészségetekre!
(inna, de a Csillag odaugrik)

Csillag:

Én meg annyit mondok: az ivást fejezd be!

Kispásztor:

Úgy bizony, barátom, ez istálló templom,
Isten lakik itten, két szememmel látom.

Részeges:

Nem iszom hát többet, Isten szeret engem,
hogy e csodás estét én is megérhettem.

Együtt:

Imádjuk hát együtt az Istennek fiát,
kisdedként a földön égnék, földnek Urát!

2. Angyal:

Bár én angyal vagyok, nekem nincsen testem,
Mégis oly jól esik itt átmelegednem.
A mennyei fények áttörték az eget,
Mosolyából ontja a fényt s a meleget.

3. Angyal:

A kis Jézus lassan már elszenderedik,
pásztorok a hírét szanaszét hirdetik.
Hogy a világ lássa, amit ők itt láttak,
Mennyei királynak jászolánál álltak.

4. Angyal:

Mi is énekeljük: Dicsőség Istennek,
békesség a földön minden jó embernek.
Szülessen meg végre, szívekben a béke,
Ezen a szent estén halandók reménye.

5. Angyal:

Üdvözítsd az embert, szelíd kis Jézuska,
Oszd szét kegyelmedet, világ Megváltója,
Hadd érezze a föld, hogy szeret az Isten,
Atyja mindenkinek, földön és a mennyben.

6. Angyal:

Nos hát, jó emberek, legyetek hálásak,
Istennek, amiért ily ajándékot ad,
Egyszülöttjét Jézust és vele a békét,
Hassa át a jóság mindnyájatok szívét!

Ének együtt (A „Fel nagy öröme” dallamára)

Szóljon a földön ünnepi dal,
angyalok ajkán szent diadal,
Győzzön a jószág, szívünk tiéd,
ó, kicsi Jézus, drága vendég,
Nézd, a sok pásztor ím ide áll,
őrzi az álmod égi király.

Megváltod mind a bűnösöket,
értük adod az életedet.
Hála és áldás száll tefeléd,
angyali ének mind a tiéd.
Nézd, a sok pásztor mint muzsikál,
őrzi az álmod égi király.

Az Örömhír pásztorjátéka

Ennél a játéknál ügyeljünk arra, hogy a szentírási idézeteket mondó angyalok, illetve próféták nagyobb fiatalok legyenek, akik kellő komolyságot és tekintélyt tudnak adni az elhangzó igéknek. A pásztorjáték szereplői játékos kedvű nagyobb gyerekek, akik viszont a derűs hangulatot nyújtják a darabhoz.

A játéktér közepén egy imazsámoly, az ének közben Mária bevonul, letérdel rá és egy könyvet vesz a kezébe, olvasgatja, majd elálmosodik és egy kissé az imazsámolyra hajtja a fejét.

Ének: (Az „Ó jöjj, ó jöjj, Üdvözítő” dallamára)

Názáretnek városában
 lelt rá Isten Máriára
 kit szeplőtlen fogantatott,
 s éltét látva – elfogadott.
 Süvöltő szél, viharzó éj,
 ám Mária mégis remél:
 a nép egyszer szabaddá lesz,
 Isten velünk nagy csodát tesz.
 Szabadítót küld mi közénk,
 ki egy szűztől megszületik.
 Ó, Istenem, meddig várjunk,
 míg hozzánk ér új királyunk?

Az angyalok belépésekor Mária szelíden felriad, négy angyal (négy fiú vagy két fiú és két leány) négyszögben köré állnak.

1. Angyal (hátról):

A bűnbeesés után így szólt az Úr a kígyóhoz:
 „Ellenkezést vetek közéd és az asszony közé,
 a te ivadékod és az ő ivadéka közé.
 Ő széttiporja fejedet, te pedig a sarkát veszed célba.”

Mind:

Istennek legyen hála!

2. Angyal:

Salamon király így imádkozott az Úrhoz:
 „Atyáink Istene, jóságos Urunk,
 ...
 Nálad a Bölcsesség, aki művedet ismeri,
 és jelen volt,
 amikor a földkerekséget megalkottad.
 Ő jól tudja, mi kedves a szemedben,
 és mi egyezik meg parancsaiddal.
 Őt küldd el szent egeből,
 fölséges trónod helyéről,
 hogy velem járjon és velem munkálkodjék,

és megtudjam, mi kedves előtted.”

3. Angyal:

Így szól az Úr Izajás próféta által
Szenvedő Szolgájáról
„Úgy nőtt fel előttünk, mint a hajtás,
és mint gyökér a szomjas földből...
Megvetett volt, utolsó az emberek között,
a fájdalmak férfja, aki tudta, mi a szenvedés...
megvetett, akit bizony nem becsültünk sokra...
...a mi betegségeinket viselte,
a mi fájdalmaink neheztedek rá.”

Gábor angyal:

Mária! Üdvözlégy, kegyelemmel vagy teljes!
Veled van az Úr! Áldottabb vagy minden
asszonynál!

Mária:

Ugyan, miféle köszöntés lehet ez?

Gábor angyal:

Ne félj, Mária, kegyelmet találtál Istennél!
Gyermekeket fogansz, fiút szülsz és Jézusnak fogod elnevezni.
Fiad nagy lesz és a Magasságbeli Fiának fogják hívni.
Az Úr neki adja atyjának, Dávidnak trónját és uralkodni fog
Jákob házán örökké, s országának nem lesz vége.

Mária:

Hogyan válik ez valóra, amikor férfit nem ismerek?

Gábor angyal:

A Szentlélek száll rád
és a Magasságbeli borít be árnyékával.
Ezért a születendő Szentet
az Isten Fiának fogják hívni.>

Mária:

Íme, az Úr szolgáló leánya vagyok.
Teljesedjék hát be rajtam a te igéd.

Ekkor a négy angyal kibont egy nagy csipketerítőt és magasba emelve felemeli Mária felett. A terítő középső része felett pedig meggyullad egy élénksárga reflektorégő, míg a játéktér teljesen elsötétedik. A térítőt az angyalok lassan, nyugodtan leeresztik a térdelő Máriára, aki közben lehajtja a fejét. A félhomályban pedig megjelenik a Keresztelő.

Keresztelő Szent János:

A pusztában kiáltónak szava:
Készítsétek elő az Úr útját,
egyensétek ösvényeit...

Teremjétek a bűnbánat méltó gyümölcseit!
 Akinek két ruhája van, az egyiket adja oda annak,
 akinek egy sincs!
 Akinek van mit ennie, ugyanígy tegyen!

...

Én csak vízzel keresztellek benneteket.
 De nyomomba lép az erősebb,
 akinek saruszíját sem vagyok méltó megoldani.
 Ő majd Szentlélekben és tűzben fog
 benneteket megkeresztelni.

A most következő ének alatt Mária és az angyalok kivonulnak, és bejönnek a pásztorok és a kislány angyalok.

Ének:

Pásztortűz ég a pusztában.
 Ott alszanak, hóban, sárban.
 A pásztorok, kik az éjben
 megfásultak szenvedésben.
 Örömhír jön számotokra,
 Jó emberek, nemsokára.
 Fényt hint rátok a magas ég:
 megtörik majd e vak sötét.
 Álmodtok most hagyják félbe,
 leszállunk a sötétségbe.
 Angyalsereg, vigyük nékik
 csendes szóval az Örömhírt.

4. Angyal:

Nahát, milyen zord e puszta,
 sok jó pásztor átalussza
 üdvösségnek éjszakáját,
 mindnek megrázom irháját.
 Mielőtt még megfagynátok,
 mennyei fény árad rátok.
 Pásztorok, sok erős férfi,
 gyertek engem elkísérni!

1. Pásztor:

Bálba készülsz? Tánc kell néked?
 Azért fontos a kíséret?
 Amúgy meg hogy kerülsz ide,
 s mi ez a fény tetejibe?

5. Angyal:

Na, látjátok, erről van szó,
 szikra pattan, ropog a hó,
 szent karácsony éjjele van,
 Isten Fia közöttünk van.
 Kicsi gyermek – ez lesz a jel,

meleget rá jószág lehel.

2. Pásztor:

Nem lehetne holnap reggel?
Mit kezdünk egy kisgyerekkel?
Bár hideg van, majd megfagyunk,
azért itt most jól elvagyunk.

4. Angyal (a néphez):

Na, látjátok, itt nincs mentség!
Mily nagy úr a kényelmesség!
Pedig boldog csak az lehet,
kit fűt az Isten-szeretet,
Ki mindenre képes érte,
hogymint üdvösségét elérje.

1. Pásztor:

Na, jó, meggyőztél, hát legyen.
Merre van az a Betlehem?

5. Angyal:

Se túl messze, se túl közel,
csillag fénye nektek a jel.

2. Pásztor:

Megbomlottal, pásztor testvér?
Csillagfényben keresgélnél?
Minek nekünk az a város?
Csodát tesz ott a nagy mágus?

4. Angyal:

Ember nem tud csodát tenni.
Isten tud csak így meglepni.
Értünk kisgyermekként jött el,
égi Atya így átölel.

2. Pásztor:

Pénzt osztanak, bő kincseket?

5. Angyal:

Üdvözítő szent kegyelmet.

2. Pásztor:

Ott lakik a szép Juliska?

1. Pásztor:

Minek neked az a fruska?
Hát nem akarsz üdvözülni?
A kis Jézust üdvözölni?

2. Pásztor:

Na, jó, menjünk, de annyit mondok:
elalszom, ha nincs borotok.

4. Angyal:

Az örömtől részegedj meg!
Isten Fia szeret téged!

2. Pásztor:

Na, mondhatom, nagyon szeret!
Aludni se hagy engemet!

1. Pásztor:

Jaj, ne morogj már mindenem,
kifogásod töménytelen!
Hiába ámítod magad:
csak benne lehetsz önmagad!
Induljunk hát!

A pásztorok elindulnak, közben végig vitáznak, az egyik biztatgatja a másikat.

Ének: (A „Feljött immár az a csillag” dallamára):

Ó, Betlehem, de messze vagy,
kezünk-lábunk csaknem lefagy.
Mégis olyan más ez az éj,
angyal vezet, csillag zenél.
De szeretnénk megtalálni,
ki jött minket megváltani.
Istállóban jászol, szalma,
rajta fekszik kis Jézuska.
Ó, milyen szép, ó, mily kedves,
szívünkben is szállást keres.
Siessünk hát mi mindnyájan
hóban, szélben, éjszakában.

(Ez az ének Volly „Karácsonyi és Mária énekek” című könyvében található.)

2. Pásztor:

Angyal testvér, ó, te lelkes,
engemet is lelkesíts meg!
Az iramot jobban bírnám,
ha lenne egy korty pájinkám!

1. Pásztor:

Na te aztán jól ismered angyalokkal az illemet.
Gyere, felhevítlek téged,
pásztortánc szít kedvet néked!

Pásztortánc – furulyaszóló.

2. Pásztor:

Kedvem megjött, azt már érzem.
Jöjj szívembe, kis Vendégem!
Válts meg engem bosszúságtól,
lustaságtól, aggodástól!
Hadd legyek tiéd egészen,
érted élni álljak készen!

1. Pásztor:

Jól beszélsz, testvér, ez tetszik.
Istállóban itt melegszik,
Jószágoknak leheletén
Jézus karácsony éjjelén.
Szívünk már örömmel telve –
megérkeztünk Betlehembe.

Betlehemi angyal:

Dicsőség a nagy Istennek,
békesség az embereknek,
Látom, csak ideértetek,
tánccal megjött jókedvetek.
De itt aztán már csönd legyen!
Szentély lett mára Betlehem!
Az Isten ide költözött,
Kisded tudatlan nép között.
Gyertek tovább lábujjhegyen!
Angyalének szól odabenn!

Harangszó, elhelyezkedik a Szent Család.

1. Pásztor:

Üdvözlégy, Szűz Édesanya,
boldogságod ez éjszaka.
Kegyes József, légy te áldott,
hogyan gondozod kis családot!

2. Pásztor:

Férfiszívben ily gyöngédség,
Máriának nagy segítség.
Szent Család, de jó köztetek,
megláthatjuk a Kisdedet!

Mária: *(A „Mennyből az angyal” dallamára:)*

Ó, kicsi Jézus, pásztorok jöttek,
jászladhoz, jászladhoz,
angyal vezette őket az éjben,
mindegyik jó hírt hoz.
Téged imádnak,
s égi Atyádat
énekel, ily szépen,

Könnyeik látva,
szánd meg hát őket
nézz rájuk, kegyesen.

József:

Ó, hitvesem, aludj, pihenj,
vendégeink szép szelíden
majd énvelem beszélgetnek,
s imát mondnak a Kisdednek.
Igaz, a tűz csak pislákol,
de oly lelkes e sok pásztor,
szeretettől tüzes arcuk,
de hisz mind-mind ezt akartuk,
látni végre Istenünket,
remélni üdvösségünket.

1. Pásztor:

Átadom neked, Istenem,
sokszor heves természetem.
Beszédem megzabolázom,
szemérmemet megvigyázom.

2. Pásztor:

Harag hogyha dúlna bennem,
eszembe jut majd Betlehem.
Békességet innen viszek:
hisz boldogok a szelídek.

1. Angyal:

„Az Ige emberré lett és
köztünk verte fel hajlékát.
Láttuk dicsőségét,
az Atya Egyszülöttének dicsőségét,
Akit kegyelem és igazság tölt be.”

2. Angyal:

„Mindannyian az Ő teljességéből merítettünk,
kegyelmet kegyelemre halmozva...
Istent soha nem látta senki.
Az Egyszülött Fiú nyilatkoztatta ki,
aki az Atya jobbján ül.”

3. Angyal:

„Minden Őáltala lett és nélküle
semmi sem lett, ami lett.
Benne élet volt, és ez az élet
volt az emberek világossága.”

Gábor angyal:

„A tulajdonába jött, de övéi nem fogadták be.
Ám akik befogadták, azoknak hatalmat adott,
hogy Isten gyermekei legyenek.”

Ének: *Fel, nagy öröme! (mind).*

Karácsonyi üdvözlőlap

Ennek a játéknak az az érdekessége, hogy a mai ember együtt jelenik meg benne az egykori pásztorokkal, így nagyon közel hozza hozzánk Betlehem titkát, tanítását. A színpad közepén egy kb. 200x120 cm-es keret áll, belógnak benne az állatfejek: szamár, tehén, bárány stb. meg némi fenyőgally. Nem messze tőle az a család, amelyik arról számol be, hogy milyen tartalmatlan üzeneteket kapnak karácsonyra, nekik viszont milyen mély élményt jelent mindez. A szülőket lehetőleg nagyobb fiatalok játsszák! Amikor a Szent Család sorra kerül, ők a keretben, a pásztorok meg annak közelében helyezkednek el. E játékban az énekek nincsenek jelölve – tetszőlegesen kiválaszthatóak.

Postás:

Hol az utca, hol a házsám,
bárcsak mindet megtalálnám,
Karácsonyi üdvözetek,
mennyi munka van veletek.
Évről-évre mégse bánom,
legalább itt a karácsony,
Öröm nekem is, mi másnak,
az emberek alig várnak.

Szép karácsonyt, sok örömet,
békességet, ifjú s öreg,
áradnak a kívánságok,
mindenkinek, mire vágyott.
De valamit megfigyeltem,
amiket kézbesítettem,
mind-mind csak álmokról szólnak.
A szép szavak csak úgy folynak.

Amit mégis hiányolok,
bár a béke komoly dolog,
nem tart soká, elszáll hamar,
többnyire a karácsonnyal.
Itt most mégis megtaláltam
egy lapot e nagy táskában,
Ami mindtől különbözik,
meggyőzőnek ígérkezik.

Édesanya:

Karácsonyra sok kegyelmet,
Istentől jött békességet!
Szülessen meg szívetekben
Jézus, miként Betlehemben.
Ajándékul megváltást hoz
minden évben minden házhoz.
Imádkozunk is értetek,
örömeivel elteljetelek.

Édesapa:

A Gyermekek, ki leszállt közénk,
mint testvér, úgy lett a miénk.
Mennyit küzd a kis családuknak,
hogy a helyünket megálljuk.
Hogy rombol a hitetlenség,
s ezen át a nagy ellenség,
a kísértő azt akarja,
karácsonyunk legyen rabja.

Édesanya:

Ma a városban hallottam,
azt beszéltek nagy komolyan,
hogy e jászol csak hagyomány,
feltűnt az idők folyamán,
másnak pedig csak hangulat,
az ember most jobban mulat,
Mit tud, mit ért ebből, aki
Jézust Istennek nem hiszi?

Édesapa:

Én meg munkások közt élek,
ők igen nehezen élnek.
Minden változástól félnek,
szellemileg is szegények.
Butít tévé, újság, rémhír,
de jó lenne az Örömhír,
Bár megértenék, s felfognák,
Isten szavát fontolgatnák.

Édesanya:

Gyerekek, gyertek, eljött az Úr Jézus.

Édesapa:

Elérkezett karácsony örömhíre!

Ének...

1. Angyal:

Máriának Betlehemben
eljött a Megváltó csendben.
Hé, pásztorok, hol bujkáltok?
Hiszen nagy öröm vár rátok!
Ki hinné, de mégis így van,
Isten Fia közöttünk van.
Elsőként ti tudtok róla,
elkésnetek, szép nem volna.

Álmos pásztor:

Ki mer zavarni álmomban?
Kiabálni éjszakában?
Szemembe világítani?
Örömhírel csábítani?
Még hogy Betlehem s Megváltó!
Még hogy jászol meg istálló!
Na és pont a sok rongyosnak,
ázó-fázó pásztoroknak?

2. Angyal:

Ébredj, gyorsan, fel a fejjel!

Álmos pásztor:

Gyere vissza inkább reggel!

2. Angyal:

De hát én egy angyal vagyok.

Álmos pásztor:

Az maradjon a te bajod.

2. Angyal:

Hallgass már meg, szépen kérek,
A jó hírel Isten küldött.

Álmos pásztor:

Én meg neki visszaküldlek.
Mondd meg neki, nappal küldjön!

2. Angyal:

De nehéz angyalnak lenni,
ha Jézusért kell felkelni.
Egy ilyen álmos pásztornak
azt mondja, hogy jöjjen holnap.
De hiszen ma van karácsony,
ez valóság, nemcsak álom!

Fiatal pásztor:

Testvér! Testvér! Ne ellenkezz!
Angyal szárnya itt lengedez.

Álmos pásztor:

Köszönöm, de tél van, fázom.
A legyező kell majd nyáron.

Öreg pásztor:

Ezzel így hiába beszélsz.
Ez a bot meghozza eszét.

Álmos pásztor:

Na, na, öreg, mi nem várhat?
Ideges vagy, mi a bánat?

1. Angyal:

Jézus szeretete sürget.
Benne Isten testesült meg.

Édesapa:

Ez a mai ember baja,
hogy a kényelmesség rabja,
ki meg szeret tenni-venni,
azt a lelke nem érdekli.

Édesanya:

Ó, engem hányszor faggatnak:
mi a titka nyugalmadnak?
A hitem – felelem nekik.
De jó neked – s lelegyintik.

Édesapa:

Máskor meg térítők jönnek,
ők is Jézusról beszélnek,
Összevissza hadováznak,
nagy baj hinni a szektáknak.

Édesanya:

Gyermekeim, ma, szenteste,
a Szentírást vegyük kézbe.
A próféták ígérete
a Jóhírt megjövendölte.

Ének...

Álmos pásztor:

Messze van még az a város?
Hát a Kisded sosem álmos?

Pásztor:

Ha a test alszik is éjjel,
a lélek maradjon éber.
Az Úr Jézus ma kisgyermek,
ha bíróként jelenik meg
s számon kér az idők végén,
legyen irgalomra remény.
Meddig sírtunk, meddig vártuk,
most, hogy itt van, mire várunk?
Mért' nem rohanunk lihegve,
imádni őt Betlehembe?

Édesapa:

Úgy látszik, nem új jelenség,
akkor is volt lelki restség,
Lelkesedésnek hiánya,
ez rombol ma is – hiába,
Politika, és szegénység,
szellemi igénytelenség,
Sok-sok szürke embert teremt,
ami fontos, mind tönkrement.

Édesanya:

Megváltót várunk, mint akkor,
nem sajtótól nem a banktól,
Szenvedélyek s önző élet
az embernek mennyit érnek?
Van mennyei Atyánk, aki
minden gondunk enyhítheti,
A Megváltót, kire vártunk
Egyházában megtaláljuk.

1. Angyal:

Ej, pásztorok, mire való,
alattatok jég lesz a hó,
ti meg szépen belefagytok,
ha itt csak így vánszorogtok.

2. Angyal:

Ő a mindenség királya.
Istálló a palotája.
Trónusa a jászol s szalma,
Ő vállalta, így akarta.

Édesapa:

Ó, de félünk nélkülözni,
pénzről, rangról lemondani,
pedig áldozatok nélkül,
az életünk elsötétül.

Édesanya:

Ha Istenre, szentmisére,
imádságra időnk féltjük,
az ördögnek dolgozunk és
legfeljebb, ha félig élünk.

Pásztor:

Valami mindig hiányzott,
nemcsak testem ázott-fázott,
De vigaszom se volt nekem,
így tengettem az életem.
Éreztem, hogy bűnös vagyok,

s nem találok bocsánatot.
De most egy kis fény szivárog
e barlangból, ahol állok.

Ének Szűz Máriáról...

Szent József:

Tessék, tessék, jó pásztorok,
angyalotok ide hozott,
Bár én itt nem szolgálhatok
semmivel, mi illő dolog,
Meleggel, se kényelemmel,
ám a csoda itt tárul fel.
Őt ringatja szűz hitvesem,
akiért a világ eseng.
Bár kemény, de mily szerencsés,
sorsotok, ez égi vendég
titeket fogad elsőként,
míg a világ esendőként
máshol keres boldogságot.
Ám a szívünk Őrá vágyott.
Gyertek hát és köszöntétek!
Lángoljon az öröm nektek!

1. Pásztor:

Ó, de apró, ó, de gyenge,
a vállán a világ bűne.

2. Pásztor:

Ó, de kedves, mily megértő.
Ő a hatalmas Teremtő.

3. Pásztor:

Ó, de szerény édesanyja,
tisztaságos Szűz Mária.

Szűz Mária: *(Az „Ó gyönyörű szép, titokzatos éj” dallamára)*

Ó, gyönyörű szép, kicsi Jézusom.
Míg alszol, óvlak, kezedet fogom.
Jászolodat ringatom,
életedet vállalom,
Szent Karácsony éjjel.

Ó, kegyes Isten, mennyei Atyánk.
Elküldted ím a legnagyobb csodát.
Kicsi Jézus bátorít,
hogy megment a tiszta hit
Kárhozattól minket.

1. Angyal:

Dicsőség a magasságban
Istennek
Szent Háromságban,
Hogy a Fiú embersége
áldás az emberiségre,
Ó, hozzánk de irgalmas volt,
bűnös népéhez lehajolt.
Adjunk hálát mind ma éjjel,
lelkünk teljen el az éggel.

2. Angyal:

Békesség a földieknek,
jó szándékú embereknek.
Akik szózatunk hallották,
s e barlangot választották.
S akiket a hű szeretet
a kicsi Jézushoz vezet.
Maradjon is meg lelkükben,
hordják Jézust bensejükben.

Álmos pásztor:

Ajándékot illett volna
hozni ezen alkalomra
a didergő kisgyermeknek.
A szívemen melegedj meg!
Ha kell, érted éber leszek,
többé én sem késlekedek.
Érted ha kell, korán kelek,
ha elfogadsz, boldog leszek.

Öreg pásztor:

Öregségem nem ajándék,
helyedben én szebbre vágnék,
De türelmem legyen tiéd,
sok év után sok bölcsesség.
Ezt eddig is tőled kaptam,
de hogy ki vagy, nem tudhattam.
Most már látlak, Isten Fia,
hozzád készülök én haza.

3. Pásztor:

Ó, de csodás ez az éjjel,
fel sem foghatom ezt ésszel,
Látni a hatalmas Istent –
szelíd kisgyermekként itt lent,
Pásztortársak, igaz lenne?
Eljutottunk Betlehembe.
Eddig kételkedtem, tudom,
most kincsként bizalmam adom.

Postás:

Hivatásom mint a szolga
tettem eddig béres módra.
Most fogtam fel csak értelmét:
hogy hordhatom örömhírét
Szent Karácsony ünnepének,
a Kis Jézus kegyelmének,
Hogy ma éjjel ez a világ
összeforrjon szívünkön át.
Ugyan, ugyan, jó emberek,
ki adhat nekünk különbet
Igaz békénél és hitnél,
bűnből való megtérésnél?
Testvér, most már nyújtsd a kezed,
Kisdéd kezét el ne engedd!
Változtasd meg életedet,
Tedd, mit Istened mond neked!

Ének...

A reménység pásztorjátéka

Ebben a játékban a pásztorok megkeseredett életüket adják át jelképekben a kis Jézusnak. Érzékeltetve azt az igazságot, hogy jobb az öreg pásztorra és általában az öregekre hallgatni, akik tartják bennünk a reményt, mert megpróbáltatásaikban bölccsé érlelődtek, és ismerik az igazi értékeket, a hit fontosságát.

Öreg pásztor:

Kutya egy tél, kutya élet,
elhangzott bár sok ígéret,
öregségig eljutottam,
jobb napokat sosem láttam.
A gaz dőzsölt, a jó fázott,
éhezett s a pusztán ázott,
Kivert kutya a becsület,
fájdalomra nincs enyhület.
Mindenki ígér valamit,
szebb lesz, jobb lesz, most kell a hit,
Végül bőrünket lenyúzzák,
reményünket mind kiirtják.
Itt az idő ráébrednünk:
jólétből már nem jut nekünk.
Szeretetet kitől kapunk?
Együttérzést kitől kapunk?

Próféta:

De sok ígéret leng körül,
de sok bánat is rág belül!
Szegény pásztor, öregséged
nem hozta meg enyhülésed.
Kenyered megaláztatás,
palotád a sok bánkódás.
Reményt nincs kitől koldulnod,
úgy érzed, jobb lesz feladnod.

Öreg pásztor:

Bizony, szeretnék megfagyni,
az életem odaadni,
Elfeledni gyorsan mindent,
éhes didergéseinket,
A drága nyáj bégetését,
tavaszi nap enyhülését,
Mindent, ami becsapás volt,
ezektől sem lett semmi jobb.

Próféta:

Ha egy s más mégis történe,
mitől szíved megenyhülne?
Ettől jól ugyan nem lagnál,
de reménybe kapaszkodhatnál!
Mondjuk, jön egy találkozás:
barlang, jászol, szelíd parázs,
A jászolban kicsiny gyermek,
kit báránykák dédelgetnek!

Öreg:

Na még ily' nyomorúságot –
így meglátni a világot!
Ettől ugyan mit vigadjak?
Szegénységemből mit adjak?

Angyalok kara: *(Valamilyen karácsonyi éneket dúdolnak....)*

A többi angyal bevonul, kivilágosodik a szentély. Elöl egy pásztor sír:

1. Pásztor:

Jaj, báránykám hová lettél,
a sötétben eltévedtél,
Hogy óvtalak, hogy védtelek,
milyen féltve neveltelek!
Most már te sem vagy meg nékem,
nincs is nekem miért élnem.

2. Pásztor:

Ugyan, ilyet hogyan mondhatsz,
te még nőhetsz, gazdagodhatsz,
Nézz meg engem, én azt bánom,
a családom alig látom.
Ugyan mit ér a szeretet,
ha csak távolból epeked?

Öreg pásztor:

Ujjuj, hé, ezt hallgassátok:
amint amott tétovázok,
Szomorkodok, meg kesergek,
egy próféta megjelenget.
Én mondom: ez így nem élet,
ő mondja: remény kell néked.
Én mondom: az mind elfogyott.
Ő mondja: majd újat adok:
A városban istállóban
újszülött fekszik jászolban.
Én mondom, mily nyomorúság,
ő mondja: nem az, vigasság!

1. Pásztor:

Az öreg is, a mi gondunk,
ha beszik, csődöt mondunk.

2. Pásztor:

Most is, lám, mit hord itt össze,
kergeségen jár az esze.

1. Pásztor:

Összevissza lát-hall mindent,
végül megbolondít minket.

2. Pásztor:

Méghogy próféta meg gyermek,
...de pálinkát honnan szerzett?

1. Angyal:

Ne merjétek őt gúnyolni!
Lusták vagytok gondolkodni?
Mit jelenthet: barlang, gyermek,
ki megadja reményetek?
Meg hogy épp egy bölcs próféta
adja mindezt tudtokra?

2. Angyal:

Ha a városig eljuttok, a palotát meglátjátok.

1. Pásztor:

Éppen ez hiányzik nekünk.
Ha ott van, ebből nem kérünk!

2. Angyal:

Hallgass végig, fogd a szádat!
Palotának fordíts hátat!

3. Angyal:

Indulj tovább az ösvényen,
a vár alatt ki, egészen,
addig hol istállók vannak,
s jószívű szegények laknak.

4. Angyal:

Ott csak a szeretet számít.
Cifra gazdagság nem ámít.
Ott akart Ő megszületni,
mindannyiunkat meglepni.

Öreg pásztor:

Nocsak, hát megint én legyek,
ki belétek lelket verék?
Mire vártok, mért nem mentek?
Van ennél jobb ötletetek?

1. Pásztor:

Hát kend miért nem jön velünk?
És ha rossz útra tévedünk?

Öreg:

Nekem még van itt a réten
hírnökkel egy kis beszédem.

2. Pásztor:

Megint kezdi, bár hadd mondja,
csak jusson el ő is oda!

Ének...

a pásztorok elindulnak, egy kis időre félreállnak, öreg pásztor és próféta...

Próféta:

Jól van, öreg, hittél benne,
te vagy az ifjúság lelke!
Bár mind rátok hallgatnának!
Kevesebbet csalódnának!
Ugyan kit boldogít a pénz?
Földi dolgokkal mire mész?
A halállal hogy bánysz majd el?
A lelkedről hogy számolsz el?

Öreg:

Bírtam volna az éhséget,
a telet, a betegséget,
Megalázó szegénységet,
főúri kegyetlenséget,
Annyi vigasz kellett volna,
hogy fiaim felnőtt korra
Hallgassanak a jó szóra,
gondoljanak Megváltóra!

Próféta:

Talán ma, karácsony este
lelkük eljut Betlehembe,
Belátnák kis Jézust látva,
ez életük boldogsága.

Öreg:

Csillogás, pénz értéktelen,
ha életük értelmetlen.
De az isteni szeretet,
ha befogadjuk, meglehet,
Minden szükségét feledtet,
ember boldog csak így lehet!

Próféta:

Tetszik szavad, öreg pásztor,
ne félj hát a prófétától!
Elkísérlek Betlehembe,
csillagot hordok szívembe'.

Ének...**1. Angyal:**

Ma az egész világ vándor,
hömpölyög a vándorlástól.
Mint ki kincs után kutatgat,
nép lepi el az utakat.

2. Angyal:

Ma az egész világ gyermek,
hisz' Istenben atyára lelnek,
Árvák és elhagyatottak,
kik rég szeretetre vágytak.

3. Angyal:

Ma az egész világ ébred,
bú s aggódás mit sem érnek:
Fájdalmunkra gyógyulást ad
Meváltónk, ki most befogad.

4. Angyal:

Ma az egész világ gazdag,
lelki kincsben dúskálhatnak,
Mind akik az Isten Fiát
lelkük mélyén ringatgatják.

Dúdolás, a pásztorok megérkeznek Betlehembe.

1. Pásztor:

Bárki is legyen odabenn,
boldogságot nem ad nekem.
Elvesztettem báránykámat,
a szívem most majd megszakad.

2. Pásztor:

Nézd csak, a kis szürke árny ott!
Nem a te báránypad áll ott?

1. Pásztor:

Jaj, dehogynem, megvagy végre,
nagyobb öröm nem is kéne!

Öreg:

Mit nem hallok, mit nem mondasz,
a boldogságról lemondasz?
Sok hamis öröm csalóka,
boldogságunk elorozza!

2. Pásztor:

Bent meleg van? Vagy csak béke?
Szegényeknek menedéke?
De ha Ó is oly szegényke,
miből futja ily zenére?

Végtelenül finoman, halkán énekel az angyalok kara...

Öreg:

Ó, te balga, miből futja?
Hisz bent röpdös száz angyalka!

Próféta:

Ajtó csukva, ablak csukva,
Senki sincs hát, ki benyitna?

Az 1. pásztor benyit, erre hirtelen rendkívül hangosra felerősödik az ének, mire mindhárman visszahökölnek, egyik-másik fenékre is esik, az angyal felszegíti őket, és kézen fogva bevezeti a Szent családdhoz.

Házigazda:

Bizony sosem remélhettem,
hogy előkelő vendégem
Lesz valaha az életben,
hisz lyukas is a fedélem.
Se jogom, se bátorságom,
meghíváshoz nincs szállásom,
E szegény asszonyt megszántam:
szülje meg gyermekét nálam.
De hogy ki is ez a gyermek,
azt csak akkor sejthettem meg,
Amikor az angyalének
köszöntötte a vendéget.
Most látom: Isten szemében
mily nagy érték szegénységem.
Paloták? Zárva előtte.

Ránk pedig nagy áldás szállt le.

Szent József:

Bizony, derék házigazda,
te voltál arra hivatva,
hogy hajlékod templom legyen,
hisz vendéged nem idegen.
Ő teremtett s vált meg téged,
Ő a békéd, s üdvösséged.
Sorscsapások közt vigasztal,
dicsőséggel felmagasztal.
Ti pedig, jó pásztornépek,
imádással köszöntsétek
Isten Fiát, ki ma nektek
elhozta a reménységet!
Hisz szegények mindig lesznek,
éhezők is s gondterheltek.
De kifosztott az lesz végképp,
kinek e jászol nem érték.

Öreg pásztor:

Úr Jézus, mondd, több mi lehet,
mint látni tekinteted?
Érezni, hogy velünk érzel,
így jótettünk egy se vész el.

1. Pásztor:

Életem is neked adnám,
fogadd el hát kis báránykám!
Úgy szerettem, legyen tiéd,
egész szívem hozom eléd.

2. Pásztor:

Hálátlan többé nem leszek.
Vasárnap templomba megyek.
Napi imám el nem marad,
hogy lelkemben megtartsalak.

A vigasztalás pásztorjátéka

Ismét reménytelen és kiégett pásztorokkal találkozunk, akiknek nemcsak az a bajuk, hogy bár kaptak egy kis reményt a betlehemi Kisded meghirdetésével, mégsem találják oda, de egy vérszomjas farkas is kerülgeti őket. Végül a farkas ijed meg tőlük, miután önként a fenevad általi halált választanák, gondolván: ha ilyen életunt embereket eszik, talán ő is ilyenné válik. Az angyalok továbbvezetik a pásztorokat, de a farkas sem mond le róluk. Ám amint megérkeznek Betlehembe, a fenevad is megszelídül Jézus láttán.

1. Pásztor:

Pásztortársak, van értelme?
Így élni, e félelembe!
Farkasoktól így rettegni?
A tűz mellett majd megfagyni?

2. Pásztor:

Szegényen és kifosztottan,
és sohase jóllakottan,
Amíg mások esznek-isznak,
mi virrasztunk, ők alusznak.

3. Pásztor:

Mit fáztok és keseregtek,
farkasoktól miért féltetek?
E kulacs válasz mindenre:
meleg s bátorság van benne.
(Elővesz egy kulacsot, megemeli, aztán jó meghúzza.)

1. Pásztor:

Azzal ugyan nem jutsz messzebb;
ha jól berúgsz, mi lesz könnyebb?

3. Pásztor:

S ha keseregsz, mi lesz könnyebb?
Sóvárgással mi lesz könnyebb?

2. Pásztor:

Isten egykor megígérte,
megváltót küld el a földre.
Oly szívesen köszönténém,
de enélkül halok meg én.

Öreg pásztor:

Jaj, ti nyamvadt, zöldfülűek,
kapzsis és türelmetlenek,
Kilencvenkét éves vagyok,
a pusztában majd megfagyok,
Addig ugyan nem halok meg,

míg Megváltóm nem látom meg!
(*Feláll, a nép felé fordul kitárt karokkal*)
Mért élsz reménytelenségben?
Bízz Isten ígéretében!

1. Pásztor:

Az öreg milyen maradi!

2. Pásztor:

Hát ha egyszer jó így neki?!

3. Pásztor:

Nem tudja magát leinni!
(*A beszédjük egyre lassabb, aztán elbóbiskolnak.*
Farkas lihegi körül őket, hörög, vicsorog.)

Farkas:

Nocsak, mennyi sok jó falat,
itt a kedvező pillanat,
Elég lesz tán fél fogamra
a négy pásztor meg a nyája.

Angyal:

Elég ebből, gyilkos fajta,
ha az éhség gyomrod marja,
egyél füvet, havat, makkot,
de ezt a négy pásztor hagyj ott!
Mert nekik küldetésük van,
Meváltónkhoz a városba.

Farkas:

Téged még nem kóstoltalak,
díszcsomagban finom falat.

Angyal:

Angyal vagyok, nincsen testem,
de bundád megpörkölkölhetem!
(*a csillag felé nyúl*)

Farkas:

Jaj jaj, most a hideg télben
más se hiányzik már nékem.

1. Pásztor (felriad):

Istók lába, öccse, bátyja,
életünkre ki tör máma,
Emitt farkas ólalkodott,
amott üstökös gomolyog.

2. Pásztor (felriad):

Hová bújjunk, hová menjünk,
a nyájunkat hová tegyük?

3. Pásztor:

Kulacsom kezd kiürülni.
Hát se inni, se aludni?

4. Pásztor:

Ugyan, ugyan, mitől félték?
Angyalének csendül nektek!
Figyeld ezt az üzenetet,
nem másnak szól, hanem neked!
(Az öreg pásztor körbemutat a közönség felé, hogy mindenki érezze, neki szól.)

Angyal:

A búskomorság mit használ?
Így az éjben ne virrasszál!
Kerekedj fel a Jóhírré,
indulj gyorsan Betlehembe!
A Megváltó megszületett,
és máris vár benneteket!

1. Pásztor:

Oda menni nekünk? Hogyan?
Palotába, ily rongyosán?

Angyal:

Egy szerény istállóba jött,
a szegények házai közt.

2. Pásztor:

Biztos vad testőrök őrzik,
kezünk-lábunk majd kitörik!

Angyal:

Testőre egy szelíd szamár.
Mária s József boldogan vár!

3. Pásztor:

Ha tüzes a tekintete?
Abba pusztulunk majd bele!

Angyal:

Ó, de hiszen kicsiny gyermek,
szeressétek, s ne féljétek!

Öreg:

E fogadtatás kell nekünk!
Megértésre vágyik szívünk!
Ó, Megváltónk és Testvérünk,
megyünk már, nem késlekedünk.

Ének... *(tetszőlegesen a pásztorokról)***Farkas:**

Menjünk csak szépen utánuk,
hosszú ám odáig az út,
Hátha jön egy sötét sarok,
ahol rájuk lecsaphatok!

Angyal:

Ejnye már, te lompos rémség,
a te hazád a sötétség?
Isten teremtett téged is,
adj hálát e napon te is!

Farkas:

Tán meg kéne szelídülnöm,
megváltó jászlához ülnöm?
Farkasöszön ordít bennem,
miért kell számárrá lennem?

Angyal:

Az a betlehemi számár
nagyobb dolgot tesz ma annál,
mint amit farkas létedre
tettél egész életedbe'.
Te pásztorra fogad fened,
ő Jézusnak ad meleget.

Farkas:

Mesebeszéd, angyal koma,
lássuk, hogy hol a vacsora!
(Megfordul, és megjelennek a pásztorok.)
Nocsak, minő találkozás!
Egy, kettő, három, négy fogás!

1. Pásztor:

Tőled már meg nem rettenek,
harcra veled már nem kelek,
Csak a hideg, a küzdelem,
éhség, nyomor jutott nekem.
Ha megeszel, csak jó nekem,
ha éhes vagy, kezd el velem!

2. Pásztor:

Reménykedve indultunk el,
de ez az út sosem fogy el.
Inkább egy farkasnak foga,
mint megfagyva vesszünk oda!

3. Pásztor:

Farkas koma, velem kezdjed,
jókedved lesz ettől neked!
Tán még maradt a bendődben
pálinka neked is bőven!

Öreg:

Hosszú az út, kétségtelen,
kifáradt e sok esztelen,
már csak a farkas hiányzott,
reménységet kitől várok?

Angyal:

Reménység angyala vagyok,
ha kell, veletek gyaloglok.
Remény nélkül kitartani?
Bizony nem fog sikerülni!
(*A farkas felé fordul.*)
Te még itt vagy? Hordd el magad!
Vagy légy szelíd egy perc alatt!

Farkas:

Mostmár enni sincsen kedvem,
Ilyen pásztorokra leltem!
Mind unják az életüket,
félek, én is ilyen leszek!
Azért csak követem őket,
hátha jókedvre derülnek!

Ének... (*A pásztorokról második versszak*)**Angyal** (*háttérben a Szent család*):

Ím, a jel, mit hallottatok,
Marja, József s az angyalok,
A Szűz karján, ott középen,
Üdvözítő nyugszik szépen.
(*Az egyik pásztor valami lyukon vagy repedésen bekukucskál:*)

1. Pásztor:

Tyü, barátom, ezt nevezem,
van ám hangulat odabenn!

2. Pásztor: *(ő is beles)*

Angyalének, szelíd jóság,
békés családi boldogság!

3. Pásztor: *(ő is beles)*

Itókát nem nagyon látok,
ez itt áldás *(az istállóra mutat)*
ez itt átok *(megemeli a kulacsot és eldobja).*

Öreg:

Ha itt kinn fogunk megfagyni,
kis Jézust nem fogjuk látni.

Mind:

Igaz is! Menjünk be!

Ének:

Szűz Máriáról, amiben ő is énekel.

A pásztorok sorra letérdelnek a Szent család elé.

Farkas: *(kint)*

Létezik mégis szeretet?
Nézd csak azt kis gyermeket!
Árad belőle a jóság,
megszelídít az apróság!
Jóllakom majd hóval, széllel,
e szép este emlékével.

Kicsit távolabb ő is letérdel.

Szamár *(bent):*

Hányszor fájt már életemben:
buta számárnak születtem.
De most már mindent belátok:
Meváltó fölé hajolok.
Ha bután is kellek neki,
életem ez megszépíti.

József:

Lám csak, lám csak, jó pásztorok,
hát a szomorúságotok?
Jézus körül lett párává?
Reménységtek valósággá?
Vigasztalni tudok-e majd?
Látva mégis sok földi bajt?
Hírül vinni: van vigaszunk.
Itt van köztünk kis Jézusunk!
Örök élet lett a célunk,
ehhez kell hát igazodnunk!

Evangélista (vagy angyal) –

külön lapon, utána záróének, kivonulás.

Templomi betlehemes játék nagyobbaknak

Felső tagozatos és jókedvű gyerekeknek íródott ez a játék. Itt a nagyothalló öreg pásztor a népi betlehemes hagyományok szerint hall félre, az angyalok helyesbítik, amíg tisztázódik az úti cél.

Próféta külön szövege:

Királyok, népek, emberek!
Most már csak rám figyeljete!
Isten döntött felőletek,
soknak tartja bűnötöket.
Ám a Mindenható tudja:
mily nagy sok rossz szokás súlya,
Egyedül nem szabadultok, :
bármilyen nagy jó szándéktok!
Ezért küldi el Szent Fiát,
akit áhít mind a világ!
Ám nem úgy, mint gondolnátok!
Szegény lesz a Megváltótok.
Szegények királyaként jön,
megváltást hirdet a földön.
Rejtsétek Őt szívetekbe,
gyertek velem Betlehembe!

Ének:

Ébredj ember mély álmodból...

Próféta:

külön szöveg
(Pásztorok alszanak)

Kispásztor:

Hallja, Öreg! Hallja, Dani!
Itt az idő már váltani.
Hajnal van, vagy mi a kánya,
világosság éjszakába?
Vagy micsoda tünemény ez,
ezer pásztortúznél fényesb'.

Fiatal pásztor:

Be vagy szóva, öcskös, látom.
Mért zavar a nyugodt álmom?
Ugrándozni támadt kedved?
Eridj, de engem kímélj meg.
ásít...
Hanem ahogy most elnézem,
tényleg fény támadt az égen.

Öreg pásztor:

Sokat ivott este kelmed,
te meg, öcskös, korán kezded.
(*ellentétes irányba néz*)
Nem látok én fényt itt semmit,
csak a Holdat, az is ásít!

Kispásztor:

Ugyan, Öreg, hova bámul?
Igaz, hogy sötét van hátul.
De e kis domb tetejében
valaki áll erős fényben.

Angyal:

Végre, hogy észrevettetek,
mind hát talpra serkenjeteK.
Küldetésetek van mostan,
megváltó vár a városban.

Öreg pásztor:

Bevarrva egy kis vánkosban?

Kispásztor:

Nem vánkosban, a városban?

Angyal:

Igen, igen, Betlehemben!

Öreg pásztor:

Olyan messzi? Debrecenben?

Kispásztor:

Nem, csak itten Betlehemben.

Angyal:

Istállóban, kis jászolban.

Öreg pásztor:

Palotában? Szép hintóban?

Fiatal pásztor:

Nem, Öreg, szegény e kisdéd,
istállóban született meg.

Angyal:

Induljatok hát, hitetek legyen az iránytű.

Ének: *(A Csordapásztorok dallamára)*

Ropog a friss hó, pásztorok lépkednek,
Hogy Betlehembe, Jézushoz érjenek,
Hogy Betlehembe...

Morog az Öreg, kispásztor buzdítja,
Hitük szívüket, útbaigazítja,
Hitük szívüket...

Betlehem a szín

József:

Szomorú ez este nekem,
oly bezárt szívű Betlehem.
A Szentlélek rám bízta, hogy
Jézusról gondoskodhatok.
De csak ennyire futotta,
istállóban fa jászolka.
Szívem belül mégis lángol,
hogy láthatom a Megváltót.

Mária:

Hű jegyesem, ne törj érte,
nézd, karomon szemünk fénye,
Hogy mosolyog a világra,
alig várja, hogy megváltsa.
Ahogy hallom, máris jönnek,
kik jászolához térdelnek,
Pásztorének szűrődik be,
hitük hozta őket ide.

Kispásztor:

Ördög vigye az ördögöt,
a hó gáncsolt, a szél lökött,
a kísértés visszahúzott,
a kegyelem ide vonzott.
(földhöz vágja kucsmáját)
Nem vagyunk mi uraságok,
csak ütött-kopott pásztorok.
Van azért kérges kezünkbe',
ajándék is valamicske.

Angyal:

Hallod-e, te, zöldfülűcske,
szépen szólj e csendességben,
Ördögöt szóba se hozd,
kucsmádat meg fölmarkoljad!

Fiatal pásztor:

Kicsi Jézus, úgy siettünk,
hogy lássuk, mit alig hittünk.
De sokan vártak már téged,
de vajon majd hisznek néked?

Öreg pásztor:

Nyájunk az ég alatt hagytuk,
mi meg ide elballagtunk.
Mintha sosem láttunk volna
istállót e szép városba'.

Fiatal pásztor:

Ej, Öreg, nézzen már széjjel.
Ne aludjon egész éjjel.
Nem az istálló a fontos,
hanem aki született most.
(*Odavezeti az öreget a kisgyermekhez.*)
Ő az itt a kis Jézuska,
Ő a világ Megváltója!

Öreg pásztor:

Ifjúkorom legszebb álma,
vén szemeim boldogsága.
Mielőtt meghaltam volna,
üdvösségem ő elhozta.

Angyal:

Várj meg, öreg, a halállal,
előbb még nagy boldogsággal
Vidd hírül, amit itt láttál,
miről eddig csak álmodtál,
Vidd hírül a kevélyeknek,
bezárkózó szívűeknek,
Hogy kit ők be nem fogadtak,
fénye lett e zord világnak.

Ének: (*A „Dicsőség mennyben az Istennek” dallamára...*)

Ég és föld együtt énekel ma.
Teneked, világ Megváltója.
Angyalok és emberek, fiatal és az öreg,
Ég és föld, angyalok, emberek.

Betlehem, eljött dicsőséged.
Úr Jézus lett a te vendéged.
Gonoszok és irigyek,
térjetek meg, higgyetek,
Betlehem, Úr Jézus, vendéged.

Pásztorok, híven imádjátok.
Ez éjjel kegyelem szállt rátok.
Láthatja két szemetek, kiért a világ eped.
Pásztorok, kegyelem szállt rátok.

Kispásztor:

Az ám, mielőtt elmennénk, elő az ajándékokkal.

József:

Hát te, öreg, mondd, mit hoztál,
ki az imént imádkoztál?

Öreg pásztor:

Elhoztam öreg kulacsom,
régi kincsem neki adom.

József:

Talán csak nem bor van benne,
vagy pálinka egy kisednek?

Öreg pásztor:

Nem, nem! Mézzel van csordultig,
érezze, sokan szeretik.

József:

Hát te, Dani, mit rejtegetsz,
ajándékba mit tervezgetsz?

Fiatal pásztor:

Szép furulyám míves darab,
a Kisednek nagy kincs marad,
Elhoztam hát, hogy átadnám,
benne ezer kedvenc nótám.

József:

Kispásztor, könnyes a szemed,
ajándékod vajh mi lehet?

Kispásztor:

Itt e kicsiny dobozkában
egy madárfióka pár van.
Én találtam, nevelgettem
mind a kettőt oly gyengéden.
Elhoztam most Szűzanyának,
a boldog édesanyának,
Hogyha majd az áldozatot
Jézusért bemutatjátok,
Ezt adjátok köszönetként
Istennek e kisgyermekért.

Szűz Mária:

Milyen figyelmesek vagytok,
vigasz nélkül el nem hagytok,
Örömöm e Kisdéd felett
Ti csak még megtetézitek.
Áldott legyen minden apró
figyelmesség a világon,
mit egy ember a másiknak
nyújt s véle az Úr Jézusnak.

Angyal:

A földön ilyen szép estét,
nem láttam én soha tán még.
Ennyi jó érzés, szeretet
tölti el az embereket,
Akik Jézust megismerték,
életük neki szentelték.

Angyal:

Bár mindenki ilyen lenne,
mint e pásztorok ma este,
Figyelmesek, jószívűek,
lemondók áldozatkészek.
Jézustól a föld szebb lenne,
béke az emberszívekbe'.

Angyal:

Higgyük hát hogy a gonoszság
eltűnik egy szikra alatt,
Ha szeretet lép helyébe,
szelídség és jóakarát.
De ehhez ám meg kell térni,
Isten útjára kell lépni.

Próféta:

külön szöveg.

Befejező ének:

Fel nagy örömré...

Próféta:

Mindent jól megjegyeztetek?
Van még hitetlen köztetek?
Mindnyájan Hozzá tartozunk,
Ő a békénk, Ő az Urunk!
Ugye, meg tudtok változni?
Tudtok áldozatot hozni?
Reggel s este imádkozni?
Egyházatokhoz tartozni?
Hiszen Őt fel itt lelitek,

megtisztítja szíveitek!
Most már ezen örvendjete,
áldása legyen veletek!

Vándor betlehemes

Bizonyos településeken házról házra járnak a betlehemesek. Ahol ez a hagyomány nem alakult ki, ott legyen különös gondunk a szobához, ágyhoz kötött betegek, idősek, az idősothtonokra és a kórházakra, különösen a gyermekosztályokra. A betlehemesek legyenek vidámak, és lehetőleg az utcán is énekeljenek, amíg egyik helyről a másikra eljutnak.

1. Pásztor:

Békesség e háznak!

Mind:

És minden lakójának!

1. Pásztor:

Vándorló pásztorok, Jó Hírt hozni jöttünk.
Megláttuk e csendes, békés kis hajlékot,
Így szóltunk: biztosan sok jó ember él ott.
Szabad-e bejönni a betlehemeseknek?

Mind:

Pásztorok keljünk fel, hamar induljunk el.
Betlehem városába, rongyos istállócskába,
Siessünk, ne késsünk,
hogy még ezen éjjel oda érhessünk,
Mi Urunknál tiszteletet tehessünk.

2. Pásztor:

Én a nyájnál úgy aludtam,
három suba is volt rajtam.
Bár eljönne a megváltó –
végig erről álmodoztam.

3. Pásztor:

Én meg ottan őrt állottam,
farkasokkal már harcoltam,
de amint a fényt megláttam,
ijedtemben majd meghaltam.

4. Pásztor:

Én viszont bátorítottam:
Pásztor testvér figyelj jobban!
Angyal küld be a városba,
Jézus eljött kis jászolba!

Ének:

Dicsőség mennyben az Istennek!
Dicsőség mennyben az Istennek!
Az angyali seregek, vígan így énekelnek:
Dicsőség, dicsőség Istennek!

1. Pásztor:

Az Úr Jézus kicsiny, szelíd,
sok jó pásztor így közelít.
Bár csak istállóban szállá,
egész világ váltságára.

2. Pásztor:

Szívesen maradnék nálad,
tüzet raknék, vigyáználak,
de a nyáj vár dideregve,
magammal viszlek szívembe.

3. Pásztor:

Kis Jézuska, áldott vendég,
jöveteled boldog emlék,
nem is emlék, hű valóság,
megjegyzem mennyei orcád.

4. Pásztor:

Adj a népnek békességet,
szenvedésben erősséget,
szilárdíts meg a hitünkben,
e családot áldd meg itt benn!

Ének: *Békesség földön az embernek.*

Családi szenteste a karácsonyfánál

Ez az igazán szerény forgatókönyv tartalmasabbá teszi az otthoni szentesténket. Ha pedig lennének a vallástól kissé vagy nagyon is eltávolodott családtagjaink, miattuk különösen is ajánlatos az ajándékozás előtti rövid családi liturgia.

Ének:

Mennyből az angyal...

Utána a családod felolvassa az Örömhírt:

Részletek Szent Lukács evangéliumából:

„Miközben József és Mária Betlehemben tartózkodtak, elérkezett Mária születésének ideje. Megszülte elsőszülött Fiát, pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson.

Azon a vidéken pásztorok tanyáztak, kinn a szabadban... Egyszercsak ott állt előttük az Úr angyala, és az Úr dicsősége beragyogta őket. Nagyon megijedtek, de az angyal bátorította őket: Ne féljete, nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában.”

Az evangélium után imádkozzunk együtt valamennyien és válaszoljuk:

Dicsőség a magasságban Istennek!

– Üdvözítőnk, szívből köszöntünk itt, a földön, Téged, az örök Jóságot, a sok gonoszság és szomorúság között.

Dicsőség a magasságban Istennek!

– Mennyei Atyánk, légy áldott azért, mert elsőszülött Fiad által siettél megmentésünkre.

Dicsőség a magasságban Istennek!

– Szentlélek Úristen, köszönjük, hogy szóltál a próféták szavával és adventünket széppé tetted.

Dicsőség a magasságban Istennek!

– Köszönjük neked, Szentháromság egy Isten a Szent Család példáját és pártfogását: Jézust, Máriát és a Szent Józsefet.

Dicsőség a magasságban Istennek!

Most pedig imádkozzunk közösen egymásért! Miatyánk... Üdvözlégy...

Befejező ének: Dicsőség mennyben az Istennek...

Végül valamennyien kegyelemteljes ünnepeket kívánunk egymásnak.

Valamennyi kedves testvéremnek a magam és az egyháztanács nevében boldog, Isten és az emberek szeretetében bővelkedő szent karácsonyt kívánok áldással:

András atya

Karácsonyi töredék

A taxi megállt az öreg levéltár előtt. Az épület valójában a városházához tartozott, kár lett volna külön fenntartani, hiszen alig keresték fel néhányan, többnyire csak tudós csudabogarak, vagy olyanok, akik valami nagy felfedezést akartak tenni, mert feldolgozatlan, pontosabban felderítetlen anyag volt itt bőven. Főként olyan iratok, amelyek, jó részük bár megfajtotlan volt, régiségük miatt jól festettek protokoll-ajándékként, vagy egyszerűen csak a gyűjtemény rangosabbá tételéért kerültek ide.

Jacob Boden először járt Reimsben. Nem is tudta, miért, de ezt a várost elkerülte a sorsa – mindeddig. Most csodálkozva nézte, hogy milyen forgatag dül az eddig csendesnek hitt kisvárosban, az öreg épület mellett üzletsor csábítja a karácsonyra készülődőket, ami neki évekkel azelőtti válása óta szinte teljesen jelentéktelen nap. Különcnek vallotta magát. Ha olykor egy jópofa társaságban előfordult, azt vallotta magáról pezsgőspohárral a kezében, hogy azért nem hívó, mert ahhoz még mindig túl sokan hisznek, ő pedig önállóbb egyéniség annál, mint hogy egy ilyen népes táborba bezupáljon. Általában nem váltott ki túl nagy derűtséget e vallomása, mert ez a kérdés minden közegben érzékeny húrokat pengetett, ez a jópofa közönyösség viszont mélyebb sebekre világított rá.

Boden professzor ugyanis régóta egyetlen dologban hitt: tudományos hírnevében, a minden évben publikált újabb felfedezései révén. Gyerekeiről alig tudott valamit, talán már unokái is vannak, feleségéről pedig semmit nem is akart tudni. Ezért hát ezen az estén marad a levéltári kutakodás.

Rövid és rideg volt a bemutatkozás a levéltár gondnokával, aztán egyetemi megbízólevelének átnyújtása után a középkorú férfi visszavonult, hogy családjával szentestézzen, neki pedig megmutatta a feltáratlan anyagok archívumát. A professzor az első húsz percben csalódott. Jobbára okiratok, az övéhez hasonló megbízólevelek, kitüntetések okmányai kerültek a kezébe, de egyikük sem kötődött semmilyen jelentékeny történelmi korszakhoz. Volt köztük egy rendkívül régi, kivehetetlen keleti nyelven íródott töredék, egy pergamenféle anyagon gondosan konzerválva, aztán néhány katonai irat a napóleoni időkből, néhány középkori pénzváltási bizonylat meg effélék. Nem csoda, hogy felderítetlen anyagok, nincs is velük mit kezdeni. Mi legyen? Otthagya az egészet és utazzon vissza Párizsba? Nem, talán nem veszne kárba az erre szánt idő, ha meg tudná fejteni az ismeretlen ókori töredéket. Hát nekilátott.

Mi lehet ez a nyelv? Első pillantásra ókori görög, úgy az időszámítás kezdetének korszakából. Igen, semmi kétség, krétai görög nyelvjárás, legalábbis egy része. Itt-ott pedig arám megfogalmazások és írásjelek keverednek bele. Nyilván egy közel kétezer éves krétai görög munkája, aki hosszabb időt töltött Palesztina arám nyelvű területein, így ez a szóhasználat és írásforma hatással volt rá. Útleírásról lehet szó, sok benne a helységnév. Boden professzor a keleti nyelvek kutatója volt. E felismerések után döbbenten kezdte olvasni az ókori vándorfelfedező leírását.

„...Abkár asszony enyhe borától felüdülve a város felé haladtam. Lemenőben volt a nap, ebből megtudhattam, hogy Jeruzsálemtől délnek haladok, nem lehet messze a Holt-tenger, de innen nem is lehetett látni.

A kapuhoz érve karavánok közé sodródtam. Úgy tűnt, távolról jött régi ismerősök köszöntik itt egymást, akik talán gyerekkorukban találkoztak utoljára. Amint az egyik karavánhoz csapódtam, a vándorok elmondták, hogy egy rosszakaratú király, egy bizonyos „nagy”-nak mondott Heródes miatt kellett valamikor előkelő származásának számító családjuknak elmenekülnie innen az északi és keleti tartományokba, de a császár most népszámlálást rendelt el, ezért hát visszatértek szülőföldjükre. A várost Betlehemnek hívták. Az

összetalálkozó utazók már menet közben elkezdtek kereskedni egymással, emellett pedig persze híreket is cseréltek.

Amint bejutottam a városba, mutatványosok kerültek a szemem elé. Hihetetlen látványok és szemfényvesztés kápráztatta itt el az érkezőket. Első gondom az lett volna, hogy az este közeledtével szállást keressék magamnak, de a karavánszeráj már annyira megtelt, hogy nem volt kedvem ottmaradni, ezért ismét a városon kívülre vettem az irányt.

Megfigyeltem az itteni népről, hogy rendkívül zajos és izgága, a természetében van a kereskedés, és nagyon összetartó az idegenekkel szemben.

A városfal alatt csend volt, az ég felhőtlen és csillagos éjszakát ígért. Végre egyedül voltam. Bárhol elaludtam volna védett helyen, de csak egy istálló sor akadt az utamba; gondoltam, ott talán mégsem. Néptelen volt ez a környék, és különös hangok keveredtek. A falakon belülről a zszibongás, a szabadból pedig mindenfelől szelíd birkabégetések hallatszottak.

Egyszer csak léptekre lettem figyelmes. Néhány elszánt, izgatottan beszélgető férfi közeledett. Először ijesztő volt a trappolásuk, később viszont már teljesen ártalmatlannak bizonyultak. Szóba elegyedtünk, próbáltam velük tartani, de egyre képtelenebb dolgokról kezdtek beszélni. Pásztorok voltak, és egy bizonyos istállót kerestek a soron. Én ugyan mindet egyformának láttam, de ők állították, hogy az egyikben kell lennie egy újszülöttnak. Valami érdekes erő áradt ezekből az emberekből, nem álltam le vitázni velük, de egyszerre csak tényleg én is meghallottam egy egészen távoli és vékonyka gyereksírást. Ez az – néztek össze és elszántan megindultak a hang irányába. Most már engem is kezdett érdekelni a dolog.

A hang tíz-tizenkét házzal arrébből jött. Benyitottunk. Két méceses világított, először nehéz volt kivenni a benti alakokat, de aztán egyre jobban lehetett látni mindent. Néhány jószág állt hátul. Az etető jászol jól meg volt tömve szénával. Benne egy tiszta rongyokba pólyáit újszülött feküdt. Egy rendkívül barátságos, de szerény férfi, a gyerek apja tessékelt minket beljebb. A jászol mellett, a földre szórt szalmán a szüléstől kimerült fiatalasszony feküdt. Már éppen faggatni kezdtem volna őket, hogy hogyan kerültek ide és miért nem vettek a szüléshez valami rendesebb szállást, ekkor azonban nagyon megrökönyödtem. A pásztorok térdre estek a jászol előtt, és valami ősi héber nyelven kezdtek beszélni és énekelni a kisdednek. Nem álltam meg, hogy a legfiatalabbat meg ne kérdezzem: minek beszélnek egy újszülötthöz, aki még semmit sem ért, ezt a nyelvet pedig különösen nem tudhatja? A válasza azzal kezdődött, hogy megkérdezte, honnét való vagyok, és hogy hallottam-e már valamit arról a Messiás-királyról, akinek el kell jönnie. Erre én megrettentem, mert úgy tudtam, hogy van már királya az országuknak, s attól kezdtem félni, hogy valami trónharc kellős közepébe csöppentem, s hamarosan háború söpör végig e területen. Ő azonban megnyugtatóan, hogy erről szó sincs, hiszen éppen e kisgyermek az új király. Én elképedve néztem rá, mire elmondta, hogy amint a pusztában a nyájukat legeltették, hirtelen valamilyen különleges és nagy fényesség keletkezett mellettük, majd a fényből egy erőteljes, visszhangzó szózatot hallottak, amiből megtudták, hogy az őket megváltó királyt itt kell keresniük. Bár valóban öntudatlan kisgyermeknek tűnik, ám mivel ő az Isten fia, ezért minden szavukat pontosan hallja. Hirtelen kifordultam az istállóból, és azt mondtam magamban: ez még nagyobb szemfényvesztés, mint amit a városban a mutatványosok művelnek. Két-három házzal juthattam arrébb, amikor újabb lelkes kis pásztorcsapat érkezett. Arról faggattak, hogy nem hallottam-e erre valahol gyereksírást. Amikor önkéntelenül is az istállóra mutattam, ők megköszönték, és szinte visszasodortak magukkal. Belépve pedig azonnal letérdeltek, a benti társaikhoz hasonlóan. Hirtelen én is térden találtam magam, valami ellenállhatatlan erő késztetett arra, hogy csatlakozzam a pásztorokhoz. A félhomályban ekkor volt alkalmam először komolyabban szemügyre venni ezt az északi asszonyt, a gyermek anyját, aki feltűnően különbözött más szülő anyáktól. Nem tűnt feldúltnak, vagy méltatlankodónak a meglehetősen mostoha körülmények miatt. A tekintetében egy csodálkozó kislányt fedeztem fel, ugyanakkor végtelen megfontolt nyugalom áradt belőle. A férje viszonylag magas, erős ember volt, tele gyengédséggel, és szinte ragyogott a

barátságosságtól. A gyerekekről semmi különöset nem mondhatok; olyan volt, mint bármilyen más csecsemő, mégis a puszta látványa kényszerített térdre bennünket. Hirtelen egy gondolat fogalmazódott meg bennem: Bár a városfalon túl hatalmas a fontoskodó nyüzsgés, rólunk pedig itt, a fal alatt szinte senki sem tud, mégis itt születik újjá a történelem.

Életem legkülönösebb éjszakája volt. Az újszülött kisfiút látva határoztam el, hogy letelepedek a palesztin tartományban...”

Boden professzor merengett még egy ideig a páratlan tartalmú lapokon, majd gondosan visszacsomagolta őket a főliába. Élete legnagyobb tudományos felfedezése előtt ült, amellyel beírhatná nevét a világ szakmai sajtójába. Hiszen ezért jött ide. Megtört hát a varázs. A legenda igaz. Őt mégis most rázta meg először felnőtt kora óta ennyire a karácsony titka. Maradjon is hát titok. Az ő titka. Ne kerüljön a szenteste a boncoló tudósok szikéje alá. Visszaadta a paksamétát az újból kicsöngetett levéltárosnak, és a régi épület kapuja bezárult mögötte. Elindult valamerre felé az ismeretlen városban. A belváros bolygó tömegén nehezen sikerült áttörnie magát. Megállt néhány kirakat előtt. Kapucnis télapók hirdették az ünnep előtti utolsó napok árengedményeit; barokkos, festett műanyag angyalkák reklámoztak kozmetikai cikkeket; óriási energiák látszottak megmozdulni egy ismét kiüresített karácsonyért.

Végül teljesen kisodródott a belvárosból. Nyugodt, poros bérházak közt találta magát, igazából nem is találta magát, a helyét sehol. „Hol lehet az a hely, amit most keresek?” Csellengésében egy szerény kis kápolna elé toppant. Talán ezt kereste. Mindegy. A szállodák ma üresek, bőven talál még helyet magának éjszakára. Belépett hát az üres templomba. Minden szerény és fakult volt. Az elsötétedett faoltár alakjai kivehetetlenek voltak az alig beszűrődő fényben. A professzor szelíden lépkedni kezdett a halk női beszéd irányába. Egy mellékoltáron már kivilágítva állt a betlehem. Kissé görnyedt hátú nagymama magyarázgatott lelkesen három kicsi gyereknek a festett gipszfigurákról, a kis Jézus mostoha születéséről, Szűz Mária engedelmességéről, József hűségéről, a nyílt szívű pásztorokról, a tehén és a szamár féltő tekintetéről, amint melengetve lehelnek a kisdedre és így tovább. A professzor úgy ragadt ott mellettük, mintha valami sosem hallott eseményt hallgatna. Aztán lopva végigpásztázta a csodálkozó gyerekek arcát és egy különös gondolta tört föl bensejéből: „Bár a városi forgatag, a világ nagy bankrendszerei, tőzsdéi, sajtópalotái, de még tudományos fellelővái sem tudnak most rólunk, mégis, itt születik újjá a történelem, ezekben a percekben, ebben a három gyerekben. Egyedül az a fontos, amit ők most átélnek és továbbvisznek.”

Rövid, szégyenlős, Istenhez szóló mondatok után kilépett a kápolnából. Valóban, ez már egy új történelem volt. Elindult fedél után nézni. Egy szerény kis külvárosi panzióra gondolt, de legszívesebben ma éjjel szalmára hajtotta volna a fejét.